

SKORAJ VSE, KAR JE ČLOVEK POSTAVIL NA GORAH, JE VZELA NARAVA

VRHOVI GORA BREZ OZNAK?

ALBIN VENGUST

V Delu smo 26. julija 1995 lahko prebrali članek **Lada Stružnika** z gornjim naslovom, v katerem smo zvedeli, da so v vaseh pod Storžičem dali pobudo, da bi na vrhu »njihove« 2132 metrov visoke gore postavili oznako. V Ministrstvu za okolje in prostor tega niso podprli, ker je po njihovem s stališča varstva narave to nesprejemljivo.

V nadaljevanju zapisa si novinar zastavlja vprašanje: ker utegnejo nastati podobne pobude tudi drugje — ali naj bi na vrhovih naših gora dovolili na novo postavljati oznake in kakšne? Treba je namreč upoštevati, da slovenski gorski svet meji na avstrijskega in italijanskega, kjer je označevanje vrhov nekaj povsem običajnega. Na avstrijskih vrhovih so križi, na italijanskih pa najpogosteje Marijini kipi.

V krajevni skupnosti Bela so dali pobudo, da bi na vrhu Storžiča znova postavili križ. Pozneje so privolili, da bi namesto križa, ki je izrazito ideološki simbol, postavili drugačno, nevtralnno oznako. Odločili so se za tristranično piramido s sončno uro, označbami smeri in zvončkom ter zaščitenim prostorom za vpisno knjigo. Tak načrt so tudi predložili v zahtevku, ki so ga vložili na upravni enoti v Kranju.

Kranjsko planinsko društvo je v planinskem domu na Kališču organiziralo pogovor in nanj povabilo precej ljudi iz planinskih vrst in pristojnih institucij. Večina udeležencev je nasprotovala tako radikalnemu stališču, kot ga imajo na Ministrstvu za okolje in prostor. **Franc Ekar**, predsednik PD Kranj, je menil, da se bomo težko izognili označevanju najvišjih vrhov. Pri postavljanju oznak bi morali upoštevati tako geografske, arhitekturne in etnografske značilnosti okolja kot tudi planinsko stroko in preventivni namen oznak.

Na članek sta se v Delovih Pismih bralcev zelo hitro oglasila znana gornika **Janez Lončar** iz Trziča in **Pavle Šegula** iz Škofje Loke. Obadva sta etično in ekološko argumentirano odklanjala kakršnokoli onesnaženje vrhov slovenskih gora. Tudi čaščeni Aljažev triglavski stolp prav nič ne polepša temena najbolj obiskane gore na Slovenskem. Res je, da so že nekaj časa slovenski vrhovi Kanin, Mangart, Kepa, Stol, Košutnikov turn in Mrzla gora oskrunjeni s tujčevimi oznakami — križi; vendar vsi stoje za mejno črto ali v Italiji ali Avstriji. Vsi križi so bili postavljeni po drugi svetovni vojni v obrambo pred komunistično nevarnostjo z juga.

Ni bilo treba dolgo čakati na odziv iz Kranja. Oglasil se je sam predsednik PD Kranj **Franc Ekar**. Ovrigel je Lončarjevo trditev, da na Storžiču ni bilo nikdar križa, in poskušal zagovarjati svoje prepričanje, »da bi se vsaj del slovenskih vrhov ponovno ali na novo opremil z označbami vrh gore, kamor bi namestili vpisne knjige, žige. Znamenje bi bilo med drugim pripomoček geodetom pri vizirnih postopkih, obenem pa oblikovanje, ki je najbližje kraju.« Za sklepe s posveta na Kališču

»Kakšno znamenje vrh slovenske gore« pa pove, da »so bili planinsko osveščeni tako, da naj bo znamenje vrh gore oblikovano tako, da bo okolju in večini obiskovalcev dopadljivo. Imelo naj bi preventivno vlogo, obenem pa bi bila to popestritev in atraktivnost v mozaiku turistične ponudbe.«

Kmalu smo dočakali repliko. Pavle Šegula se je ponovno oglašil. Brez navora je satirično opisal, kam nas bo pripeljalo označevanje vrhov slovenskih gora: »Naj okinčamo vrhove z znaki strank, portreti poslancev in vodij, simboli verstev in ideologij, katerih pripadniki živijo v naši deželi? Naj bodo na vrheh »oznake« s parcelnimi številkami, priimki in naslovi lastnikov? Naj tja namestimo reklamne table SQ industrijskih produktov za vse bolj materialistično in potrošno miselnost Slovencev? Vse ima svojo mejo, tudi sklicevanje posvetov in izbiranje sobesednikov.«

Čez sedem let vse prav pride, svetuje slovenski pregovor. Pobrskal sem po svoji fototeki; v njej imam shra-

Umrl je dr. Miha Potočnik

V soboto, 28. oktobra, je v jutranjih urah v 89. letu starosti preminil **dr. Miha Potočnik**, častni predsednik Planinske zveze Slovenije, odličen alpinist in član plezalske zlate naveze, gorski reševalec, organizator slovenskega planinstva, član in vodja jeseniške podružnice Skale in eden od glavnih igralcev v prvem slovenskem filmu V kraljestvu Zlatoroga.

Po končanih pravnih študijih leta 1933 na ljubljanski Univerzi je opravljal odvetniški poklic na Jesenicah. Med vojno je aktivno sodeloval v narodnoosvobodilnem boju, po vojni je bil direktor jeseniške Železarne, pomočnik ministra za komunalne zadeve Slovenije, tajnik Ljudske skupščine Slovenije in sodnik Ustavnega sodišča Slovenije. Za svoje delo je prejel vrsto visokih državnih odlikovanj in planinskih priznanj.

Pogreb na ljubljanskih Žalah v petek, 3. novembra, je bil sicer v krogu družine in prijateljev, vendar se ga je udeležilo nekaj sto ljudi, največji del iz planinskih vrst. Žaro s pokojnikovimi posmrtnimi ostanki so položili v družinski grob v lepem, sončnem zgodnjem popoldnevu, ki ga je na severnem obzorju krasila kulisa Kamniških planin.